

RIKSDAGENS SVAR 145/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statens pensioner och 9 § lagen om statens familjepensioner

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statens pensioner och 9 § lagen om statens familjepensioner (RP 176/2002 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 27/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/1966) 5 a § 1 mom., 9 c § 1 mom., 10 § 5 och 7 mom., 14 § 4 mom. och 15 § 3 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 5 a § 1 mom. samt 14 § 4 mom. i lag 1671/1995, 9 c § 1 mom. i lag 1229/1999, 10 § 5 mom. i lag 103/1989 och i nämnda lag 1671/1995, 10 § 7 mom. i lag 638/1994 och i nämnda lag 1691/1995 och 15 § 3 mom. i nämnda lag 103/1989, samt

fogas till 9 §, sådan den lyder i lag 851/1971 och i nämnda lagar 103/1989 och 1671/1995, ett nytt 7 mom., till 9 a §, sådan den lyder i nämnda lag 1229/1999, nya 3 och 4 mom., till 9 d §, sådan den lyder i nämnda lag 103/1989 samt i lagarna 1528/1993, 226/1998, 939/1999, 625/2000 och 775/2001, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2—6 mom. blir 3—7 mom., samt till 10 §, sådan den lyder i nämnda lagar 103/1989, 1528/1993, 638/1994 och 1671/1995, ett nytt 5 mom., varvid de ändrade 5 och 7 mom. blir 6 och 8 mom. samt de nuvarande 6, 8 och 9 mom. blir 7, 9 och 10 mom., som följer:

5 a §

Om arbetsoförmågan eller arbetslösheten har börjat innan 360 dagar förflutit efter att anställningen upphörde, skall även tiden mellan arbetsoförmågans eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, (*återstående tid*) räknas såsom till pension berättigande tid när den invalid- eller arbetslöshetspension som beviljas på grundval av

denna anställning fastställs. En förutsättning är dock att förmånstagaren under det år då arbetsoförmågan eller arbetslösheten började och de omedelbart föregående tio kalenderåren i minst 12 månader har haft sådant förvärvsarbete, som omfattas av arbetspensionsskyddet från Finland och som berättigar till grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare. När ovan nämnda tid om 12 månader räknas ut be-

traktas såsom till pension berättigande tid en sådan kalendermånad under vilken förmånstagaren har haft sådana förvärvsinkomster som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, dock under förutsättning att inkomsterna för hela kalenderåret uppgår till minst det belopp som nämns i lagens 5 § 2 mom. En kalendermånad under vilken arbetstagaren har haft sådana inkomster som avses i lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) beaktas på motsvarande sätt, om inkomsterna för hela kalenderåret uppgår till minst det belopp som nämns i den sistnämnda lagens 3 § 2 mom.

9 §

Utöver vad som i 1 mom. bestäms om faktorer som skall beaktas vid bedömningen av i vilken mån arbetsförmågan är nedsatt skall i fråga om en förmånstagare som fyllt 60 år och som har en lång arbetshistoria, vid bedömningen av rätten till invalidpension även beaktas om arbetet har varit påfrestande och slitsamt samt de krav och det ansvar som hänför sig till arbetet, om dessa faktorer i kombination med sjukdom, lyte eller skada gör det oskäligt att fortsätta i arbetet.

9 a §

På förmånstagare som är födda före 1945 och som inte uppfyller det villkor som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten om intjänning av grundpension eller annan därmed jämförbar pension under 15 kalenderår, skall i stället för nämnda 15 kalenderår 20 kalenderår tillämpas, om

1) på förmånstagaren enligt 4 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (1229/1999) tillämpas 9 a § 2 mom., sådant det löd vid tidpunkten för nämnda lags ikraftträdande, eller

2) förmånstagaren den 1 januari 2000 fick arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) på grund av att förmånsta-

garen fått ut arbetslöshetsdagpenningens maximibelopp.

Vad som bestäms i 3 mom. gäller dock inte förmånstagare som inte under minst 15 år har intjänat i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan därmed jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande. På grundval av arbetsförtjänsten i arbetsförhållanden som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden beaktas intjänandetiden så som anges i 4 § 6 mom. i nämnda lag.

9 c §

Utan hinder av vad som i 9 § 1 mom. bestäms om erhållande av invalidpension har en förmånstagare som är född före 1944 rätt att när han eller hon fyllt 58 år få invalidpension i form av individuell förtidspension, om arbetsförmågan, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrande, lång tid i anställningen, ett för honom eller henne påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han eller hon skall fortsätta sin anställning. Ett villkor är dock att förmånstagaren har upphört med sådant förvärvsarbete som avses i en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller att hans eller hennes förvärvsinkomst per månad av dessa arbeten kan uppskattas bli mindre än det belopp som avses i 2 § 1 mom. i denna lag. Med undantag av det fall som avses i 9 § 1 mom. d-punkten och det fall att förmånstagaren är berättigad till ålderspension vid en ålder som är lägre än 65 år enligt någon annan lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, är en förutsättning för individuell förtidspension dessutom att då den individuella förtidspensionen fastställs kan såsom pensionstid även räknas den tid som återstår till pensionsåldern eller till avgångsåldern, om denna är lägre.

9 d §

Utan hinder av det inledande stycket i 1 mom. har förmånstagare som är födda före 1947 och som övergått till deltidarbete rätt att få deltidspension när de fyllt 56 år, men inte efter att de uppnått åldern för ålderspension eller avgångsåldern, om denna är lägre.

10 §

För deltidarbete som utförs vid sidan av deltidspension beräknas pensionen på det sätt som bestäms ovan i denna paragraf.

För en förmånstagare som har fått deltidspension utökas ålderspensionen för tiden i deltidspension med ett belopp som för varje månad under vilken förmånstagaren har fått deltidspension är 1/16 procent av den pensionsgrundande lönen, och invalidpensionen på motsvarande sätt med ett belopp enligt tredje och femte meningen i 1 mom. Som pensionsgrundande lön betraktas härvid den skillnad enligt 10 b § 2 och 3 mom. i förvärvsinkomsterna på grundval av vilken förmånstagarens deltidspension har bestämts. Om med pension för deltidarbete som utförts vid sidan av deltidspension sammanräknas pension som intjänas för återstående tid enligt 5 a §, intjänas pension för denna tid i enlighet med 4 mom. även för den skillnad i förvärvsinkomsterna som avses ovan.

Vid beräkning av pensionernas maximibelopp på basis av 7 mom. skall i fråga om en sådan förmånstagare som avses i 8 § 4 mom. 3 punkten samt sådan innehavare av militär specialtjänst eller värvad vid försvarsmakten eller innehavare av en specialofficers-, gränsbevakar- eller sjöbevakartjänst vid gränsbevakningsväsendet som är en i 1 § 3 mom. avsedd gammal

förmånstagare, dock i stället för tabellen i slutet av 7 mom. tillämpas följande tabell:

Pensionstid	Procent
minst 16 år	66 procent
minst 13 år	65 procent
minst 10 år	64 procent
minst 7 år	63 procent
minst 3 år	62 procent
mindre än 3 år	61 procent

14 §

Pensionsförhöjning som understiger 2,52 euro skall inte betalas. Detta belopp justeras årligen enligt det löneindex tal som nämns i 9 § 2 mom. första meningen lagen om pension för arbetstagare.

15 §

Deltidspension beviljas tidigast från ingången av månaden efter den då förmånstagaren har fyllt 58 år. Förmånstagare som är födda före 1947 beviljas dock deltidspension tidigast från ingången av månaden efter den då förmånstagaren har fyllt 56 år.

Denna lag träder i kraft den .

Lagens 9 § 7 mom. och 9 c § 1 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2004.

Lagens 9 § 7 mom. tillämpas inte på förmånstagare som avses i 8 § 4 mom. 1—3 punkten lagen om statens pensioner.

Utan hinder av vad som föreskrivs i 9 § 7 mom. och 9 c § 1 mom. bevarar en sådan under åren 1944—1946 född förmånstagare, som har haft sådan i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (103/1989) avsedd rätt att senast den 30 juni 1999 välja pensionsålder enligt de bestämmelser som gällde före den 1 juli 1989, men som inte senast den 30 juni 1999 antingen vid ansökan om pension eller annars skriftligen har meddelat statskontoret att han eller hon önskar välja pensionsålder, sin rätt att få individuell förtidspension när han eller hon har fyllt 58 år, ifall anställningen på det sätt som avses i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner fortgår oavbrutet fram till pensionsfallet. Vidare bevarar en sådan 1947 född förmånstagare som har haft motsvarande rätt till val av pensionsålder, men som inte använt sig av denna rätt senast den 30 juni 1999, sin rätt att få individuell förtidspension när han eller hon har fyllt 59 år, ifall anställningen på det sätt som avses i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner fortgår oavbrutet fram till pensionsfallet.

Lagens 9 a § 3 och 4 mom. tillämpas från och med den 1 augusti 2002. Lagens 9 a § 3 och 4 mom. tillämpas också på sådana arbetslöshetspensioner där pensionsfallet har inträffat innan

tillämpandet av ändringen träder i kraft. Om förmånstagaren inte har haft rätt till arbetslöshetspension på grund av att han eller hon inte har uppfyllt villkoret i 9 a § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder när denna ändring träder i kraft, beviljas arbetslöshetspensionen på ansökan i enlighet med denna lag samt till övriga delar i enlighet med de bestämmelser i lagen om statens pensioner som gäller när denna lag träder i kraft, räknat från ingången av den månad som följer efter pensionsansökan, dock tidigast från och med den 1 augusti 2002. Görs ansökan inom en månad efter att denna lag har trätt i kraft, beviljas arbetslöshetspension från den 1 augusti 2002.

Lagens 9 d § 2 mom., 10 § 5 och 6 mom. samt 15 § 3 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2003 på deltidspensioner där pensionsfallet inträffar nämnda dag eller därefter. På förmånstagare som är födda före 1947 tillämpas dock 10 § 6 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft såsom 10 § 5 mom. I fråga om en förmånstagare född 1947—1951 som har fått deltidspension första gången efter att ha fyllt 60 år utökas ålderspensionen, med avvikelse från 10 § 6 mom., med 1/12 procent av den pensionsgrundande lönen för varje sådan månad för vilken förmånstagaren har fått deltidspension.

Lagens 14 § 4 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2002.

Det eurobelopp som föreskrivs i 14 § 4 mom. i denna lag motsvarar det löneindextal som fastställts för 1984.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 9 § lagen om statens familjepensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/1968) 9 § 4 mom., sådant det lyder i lag 697/1985, som följer:

9 §

— — — — —
Sådan förhöjning av familjepension som understiger 2,52 euro skall inte betalas. Detta belopp justeras årligen enligt det löneindex tal som nämns i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den . Lagen tillämpas från och med den 1 januari 2002.

Det eurobelopp som föreskrivs i 9 § 4 mom. i denna lag motsvarar det löneindex tal som fastställts för 1984.

Helsingfors den 13 november 2002